

DOKUMENTY

Pápežská rada pre medzináboženský dialóg

PRO DIALOGO

Bulletin 145 - N1/2014

Toto vydanie bulletinu *Pro Dialogo* je venované 50. výročiu založenia Pápežskej rady pre medzináboženský dialóg (1964 - 2014) a prináša súhrnnú správu o slávení tohto jubilea vo Vatikáne v máji minulého roku. V druhej časti je publikovaný dokument *Dialóg v pravde a láske – Pastoračné smernice pre medzináboženský dialóg*.

Pri príležitosti spomenutého výročia zaslal pápež František posolstvo predsedovi Pápežskej rady pre medzináboženský dialóg (PRMD) kardinálovi Jean-Louis Tauranovi, v ktorom pripomenul dielo, ktoré dikastérium vykonalo od svojho založenia: „Od začiatku bolo jasné, že tento dialóg nespočíva v relativizovaní kresťanskej viery, alebo v zrieknutí sa túžby, ktorá prebýva v srdci každého učeníka: ohlasovať všetkým radosť zo stretnutia s Kristom a z jeho univerzálneho povolania. Koniec koncov, dialóg je možný len vtedy, keď začína od vlastnej identity“. Pápež tiež vyjadril nádej do budúcnosti: „Cirkev – podobne ako Kristus na ceste do Emauz – chce byť blízko pri každom človeku a sprevádzať ho. Táto ochota kráčať spoločne je oveľa naliehavejšia v našej dobe, ktorá sa vyznačuje hlbokými a nikdy predtým nepoznanými interakciami medzi rozličnými národmi a kultúrami. V tomto kontexte bude Cirkev čoraz viac odhodlaná pokračovať na ceste dialógu a posilňovať svoju už teraz plodnú spoluprácu so všetkými tými, ktorí patriac do rôznych náboženských tradícií, zdieľajú túžbu budovať vzťahy priateľstva a chcú sa podieľať na početných iniciatívach dialógu.“

Oslavy sa konali 19. mája 2014 a začali sa ďakovnou sv. omšou v Chórovej kaplnke v Bazilike sv. Petra, ktorej predsedal kardinál Gianfranco Ravasi, predseda Pápežskej rady pre kultúru. Kardinál Tauran, súčasný predseda jubilejného dikastéria v homílii uviedol, že toto výročie je prozreteľnosťou príležitosťou k nasledujúcim úvahám: je potrebné si položiť otázku, či sme dôveryhodnými „partnermi“ medzináboženského dialógu; je potrebné si uvedomiť, aké duchovné poklady sme dostali za uplynulých päťdesiat rokov a či ich vôbec chceme spoznať. Napokon treba si priznať, že každý opravdivý dialóg s ľuďmi, ktorí nezdieľajú našu vieru, nám pomáha v napredovaní v duchovnom živote a v zdôvodňovaní našej viery, ktorú predstavujeme viac svedectvom, než sofistickovanými

argumentmi (porov. *1 Pt 3, 15*). Oslavy pokračovali slávnostným spomienkovým zhromaždením v Sále sv. Pia X. *Pro Dialogo* publikuje úvodný príhovor kard. Tourana, ako aj ďalšie dva referáty, ktoré sa zaoberali minulosťou a budúcnosťou dikastéria. Predniesli ich sekretár Pápežskej rady pre medzináboženský dialóg P. Miguel Ángel Ayuso Guixot MCCJ a páter Damian Howard SJ z Heythrop College v Londýne.

Kardinál Touran vo svojom príhovore opísal uplynulé obdobie dialógu nasledovne: po „dialógu so svetom“ Pavla VI. nasledoval „dialóg pokoja“ Jána Pavla II., „dialóg lásky v pravde“ Benedikta XVI. až k súčasnému „dialógu priateľstva“, ktorý hlása pápež František.

P. Ayuso predstavil historický prehľad vzniku dikastéria, ktoré zriadil Pavol VI. v roku 1964 ako Sekretariát pre nekresťanov. Konštitúciou Jána Pavla II. *Pastor Bonus* (1988) sa táto inštitúcia transformovala na Pápežskú radu pre medzináboženský dialóg. P. Howard vo svojej prednáške povzbudil k reflexii nad minulosťou a k hľadaniu nových ciest dialógu.

V sekcii Dokumenty čitateľ nájde finálnu verziu dokumentu *Dialóg v pravde a láske. Pastoračné smernice pre medzináboženský dialóg*. Dokument má tri kapitoly. Začína úvodom, ktorý prináša zhrnutie učenia Cirkvi o medzináboženskom dialógu, zdôrazňujúc niektoré tézy prevzaté z dvoch predchádzajúcich dokumentov PRMD: *Dialóg a poslanie* (1984), *Dialóg a ohlasovanie* (1991). Prvá kapitola obsahuje zhrnutie najnovšieho magistéria ohľadom medzináboženského dialógu, opierajúc sa o Benedikta XVI. a odvolávajúc sa na deklaráciu *Dominus Iesus*. Obsahuje aj nové formulácie základov medzináboženského dialógu (17-23). Druhá kapitola pod názvom „Dynamika medzináboženského dialógu“ sa snaží objasniť úlohu jednotlivých členov Cirkvi (biskupov, kňazov, zasvätených a laikov) pri napomáhaní tohto dialógu. Osobitne je zdôraznená úloha teológov. V tejto časti sa dokument venuje aj jednotlivým aspektom a praxi dialógu, pričom okrem zvyčajných štyroch foriem dialógu (dialóg života, spolupráce, teologickej výmeny, náboženskej skúsenosti) zahŕňa a vysvetľuje aj to, v čom spočíva význam dialógu v pravde a láske. V tretej kapitole sú uvedené rôzne témy,

a to vzhľadom na pastoračný význam a potreby miestnych cirkví vo svete: medzináboženský dialóg a podpora ľudskej dôstojnosti i ľudských práv; spolupráca medzi náboženskými lídrami; výchova mládeže k medzinábo-

ženskému dialógu, medzináboženská spolupráca v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti; miešané (medzináboženské) manželstvá; medzináboženské modlitby a gestá priateľstva. **-sg-**

Pápežská rada pre pastoračiu v zdravotníctve

Dolentium hominum

N. 84 roč. XXVII. N. 1/2014

Revue Pápežskej rady pre pastoračiu v zdravotníctve obsahuje príspevky z medzinárodnej konferencie, ktorá sa konala 21. – 23. novembra 2013 vo Vatikáne, na tému Cirkev v službe chorým seniorom: starostlivosť o osoby postihnuté neuro-degeneratívnymi ochoreniami. Okrem úvodných príhovorov prináša revue príspevky zaradené do siedmich základných podtém konferencie: 1. epidémie a zdravotná politika týkajúca sa degeneratívnych ochorení, tichých epidémií tretieho tisícročia; 2. výskum a starostlivosť: aktuálne využitie a perspektívy; 3. modely integrovanej asistenčnej siete; 4. starostlivosť o osoby postihnuté neuro-degeneratívnymi ochoreniami a potreby ich rodín;

5. miesta starostlivosti: medzi nemocnicou a územným riešením; 6. prevencia a potencionálne prínosy technologického pokroku; 7. teologické a pastoračné perspektívy. Publikácia zhŕňa aj diskusie z okrúhlych stolov, kde sa hovorilo o Alzheimerovej chorobe, jej diagnostike, liečení, a tiež o základnom práve človeka na paliatívnu starostlivosť. V ďalších takýchto diskusiách odznali zasa informácie a skúsenosti z rôznych krajín, týkajúce sa starostlivosti o takto postihnuté osoby, konkrétne z Argentíny, Austrálie, Kanady, Indie, Poľska, Nemecka, Bolívie, Izraela, Talianska, USA a Demokratickej republiky Kongo.

-ms-

ZAHRANIČNÉ BISKUPSKÉ KONFERENCIE

COMECE a OCIPE

Europe Infos

N. 180/2015, Brusel, Belgicko

Marcové vydanie mesačníka, ktoré prináša informácie o dani v EÚ sa venuje i téme prenasledovania kresťanov na Blízkom východe. Môže únia urobiť niečo proti novodobému prenasledovaniu kresťanov? Aj to je otázka, ktorú v rozhovore adresoval generálny sekretár COMECE arcibiskupovi Silvanovi Tomasimu, stálemu pozorovateľovi Svätej stolice pri OSN v Ženeve. Ten tvrdí, že EÚ sa nemá zdráhať otvoriť verejne túto tému. Aj kresťania majú nárok na to, aby sa dodržiavali ich ľudské práva a právo na slobodu náboženstva. Únia má zabezpečiť humanitárnu pomoc týmto prenasledovaným skupinám a má im umožniť prístup ku vzdelaniu. To by mali byť konkrétne kroky pomoci. Prenasledovaným kresťanom treba poskytnúť ekonomickú a politickú podporu.

Stodvadsaťpäť zástupcov Katolíckej cirkvi z celého sveta vyzvalo EÚ, aby ukončila obchodovanie s tzv. konfliktnými minerálmi. Spoločné vyhlásenie vedúcich predstaviteľov Cirkvi bolo prvýkrát publikované v októbri minulého roka a kvôli blížiacemu sa hlasovaniu

na pôde európskeho parlamentu túto výzvu podporili svojím podpisom aj ďalší biskupi z európskeho kontinentu i z krajín mimo Európy. Medzi nimi treba spomenúť biskupov z Konga, ktorí poznajú priame dôsledky takejto ťažby na domorodé obyvateľstvo. Hoci je táto krajina bohatá na nerastné bohatstvo, žije väčšina jej obyvateľstva v chudobe. Nie sú uspokojené ich základné životné potreby, deti trpia hladom a nemajú prístup ku vzdelaniu. Okrem toho panuje v krajine násilie. Zdroje nerastného bohatstva sú strážené vojakmi a zisky z neho slúžia na krytie krvavých bojov, miesto toho, aby sa zvyšovala životná úroveň obyvateľstva. Vo februári mali možnosť biskupi Ambongo a Kilwa-Kasenga vystúpiť pred vrcholovými predstaviteľmi EÚ a hovoriť o situácii v krajine, o tom ako miestna Cirkev podporuje obyvateľstvo a ako sú nevyhnutne potrebné právne predpisy na zlepšenie situácie.

Ďalšie príspevky sa zaoberajú analýzou vývoja v zadĺženom Grécku, témami februárového zasadnutia Európskej rady, či klimatickými zmenami a ochranou klímy. **-fh-**

Medzinárodná federácia katolíckych univerzít (IFCU)

Mládežnícke kultúry na katolíckych univerzitách

Medzinárodná Federácia katolíckych univerzít (IFCU) – Centrum pre koordináciu výskumu publikovala minulý rok štúdiu *Mládežnícke kultúry na katolíckych univerzitách*. Ide o celosvetovú výskumnú štúdiu, uskutočnenú na vzorke študentov katolíckych univerzít pod vedením riaditeľa centra prof. Mons. Guy-Réal Thivierga, ktorá predstavuje výsledky výskumu z tridsiatich štyroch krajín zo štyroch kontinentov.

Ako uvádza prof. Thivierge, hlboké kultúrne, sociálne, politické a náboženské zmeny, ktorými prechádza spoločnosť a ktoré sa zvlášť dotýkajú oblasti edukácie, často sťažujú chápanie vnútorného sveta študentov a ich prejavov, s ktorými je nutné sa oboznámiť, aby sme sa s nimi mohli lepšie vyrovnávať.

Preto vznikla potreba diagnostikovať súčasnú situáciu a realizovať štúdiu, ktorá bola zameraná na študentov na katolíckych univerzitách na celom svete.

Výskumná štúdia mala dva hlavné ciele: na kognitívnej úrovni bolo cieľom štúdie pochopiť mládežnícke kultúry mladých ľudí na týchto univerzitách, pričom pod pojmom „kultúra“ sa chápal spôsob, akým si mladé generácie vytvárajú zmysel svojej existencie, svojich nádejí a svojich životných plánov. Na pedagogickej úrovni išlo o snahu poskytnúť univerzitám obraz o súčasných študentoch (nie veľmi odlišných do študentov na iných univerzitách), ktorý môže byť využitý ako nástroj na prehodnotenie, prispôsobenie či zavedenie inovácií v didaktických metódach na univerzitách.

Publikovaná štúdia sa skladá zo štyroch hlavných častí. Prvá časť je úvodom, v ktorom je vysvetlená metodológia, odborné kritériá a spôsob, ako prebiehal výskum na reprezentatívnej vzorke študentov. Pozornosť je venovaná aj sociálnym a životným aspektom univerzitného študentstva (napr. vek, pomer chlapcov a dievčat, rodinné zázemie, za-

mestnanie rodičov, životná situácia, atď.).

Druhá časť sa zaoberá tým, aká je kultúrna orientácia a dôvody, pre ktoré si študenti volia štúdium na katolíckej univerzite a aké je ich správanie, t.j. akým činnostiam sa okrem štúdia venujú (šport, kultúra, dobrovoľnícka činnosť, účasť na náboženskom živote, politická angažovanosť, atď.).

Tretia časť si všíma spoločenské aspekty osobnosti študenta (spoločenské ego), ktoré podmieňujú spôsob správania študenta. Cieľom bolo zistiť, akí sú študenti na katolíckych univerzitách a čo ich vedie k tomu, aby konali tak, ako konajú. Skúmali sa tu napr. životné ciele, a to, čo pokladajú za dôležité skutočnosti svojho života ako rodina, štúdium, priatelia, práca, budúcnosť, náboženstvo, atď. V tejto časti sa tiež skúmali osobné vzťahy študentov, predovšetkým vzťahy s ich rodinou a rodičmi, ako aj vzťahy s priateľmi, s partnermi i angažovanosť v študentských organizáciách.

Štvrtá časť sa zaoberá tým, akú víziu sveta a skutočnosti študenti majú a ktoré hodnoty (etické a občianske, morálne postoje) ovplyvňujú ich očakávania a rozvoj životných plánov. Autori výskumu tiež hľadali odpoveď na otázku, či spôsob, akým sa mladí ľudia na univerzitách dívajú na svet a hodnoty, ktoré rešpektujú a ktoré si osvojili, reflektujú to, čo sa im snaží katolícka univerzita odovzdať. V tejto časti je tiež skúmaná otázka, do akej miery dokážu katolícke univerzity naplňovať svoje dvojité poslanie – rozvíjať poznane a vytvárať priestor pre oživovanie viery.

Výskum ukázal, že existujú veľmi veľké rozdiely, čo sa týka jednotlivých geografických oblastí. Súčasťou štúdie je aj doplnková publikácia, ktorá podáva návrhy ako aplikovať výsledky výskumnej štúdie v pedagogickej praxi, a obsahuje tiež celý rad inšpiratívnych podnetov.

-sg-

Rakúska biskupská konferencia

Vestník Rakúskej biskupskej konferencie

Rakúsko, Nr. 63/2014

Rakúska biskupská konferencia vydáva niekoľkokrát ročne vestník, v ktorom informuje o najnovších udalostiach v rámci biskupskej konferencie a prináša schválené dokumenty miestnej i univerzálnej Cirkvi. Na minuloročnom júnovom plenárnom zasadnutí biskupskej konferencie bol schválený deň modlitby a pôstu za Irak. Biskupi tiež podporili snahy na politickej i spoločenskej úrovni v oblasti zamedzenia aktívnej eutanázie. Zasadili sa tiež za budovanie centier hospicovej a paliatívnej starostlivosti. V oblasti reprodukčného zdravia

a etiky života sa biskupi už v minulosti jasne vyjadrili proti predimplantačnej diagnostike, keďže jej cieľom nie je terapia embrya, ale vedie k selekcii ľudského plodu. Kritike tiež podstúpili umelé oplodnenie, ktorého cieľovou skupinou sú homosexuálne páry. Biskupi sa jasne vyjadrili, že každé dieťa má právo na svojho otca a mamu a pokiaľ sa to dá, má sa mu umožniť vyrastať s nimi, aby sa tak budovala jeho vlastná identita. Ak niekto vytvára takú situáciu, ktorá to znemožňuje, stavia sa tak proti blahu dieťaťa.

-fh-

ZAHRANIČNÉ PERIODIKÁ

Ost-West Europäische Perspektiven**Macedónsko***Renovabis, Nemecko, N. 1/2015*

Nemecká nadácia Renovabis vydáva štvrťročne tematicky zameranú publikáciu. Aktuálne vydanie je venované Macedónsku. Obsahovo rôznorodé články približujú čitateľom historické súvislosti, kultúrne podmienky, politickú situáciu, náboženstvo a národnostnú otázku tejto európskej krajiny. Čo spája veľkú ríšu Alexandra Macedónskeho so súčasným malým štátom na Balkáne? Čo vieme o grécko-macedónskom spore o „Macedónsko“, s ktorým súvisí aj používanie názvu krajiny v tvare Bývalá juhoslovenská republika Macedónsko - v skratke FYROM.

Snahou redakcie nie je zodpovedať na všetky otázky, ale priblížiť túto balkánsku krajinu svojim čitateľom. Jeden z príspevkov je zameraný na religiozitu a sekulárne tendencie v krajine, ďalší sa venuje problematike dopravy. Čitateľom sa približuje vládny projekt „Skopje 2014“, ktorého cieľom je modernizácia centra mesta v historizujúcom štýle. Na záver publikácie si možno prečítať interview s biskupom zo Skopje, Mons. Kirom Stojanovom. Pripomína dôležitosť budovania vzájomnej dôvery medzi rozličnými náboženskými spoločenstvami. **-Ph-**

Canisiuswerk**Veľmi mi chýbaš***N. 3/2015, Rakúsko*

Mottom marcového vydania rakúskeho časopisu je túžba zameraná na človeka či na iný, lepší, spravodlivejší svet. Obsahovo ide o rôznorodé články. Jednak je to problematika straty človeka, vysporiadanie sa so smrťou blízkeho, či dokonca so smrťou vlastného dieťaťa. Prijatie takejto situácie približuje vo svojej knihe Ester Maria Magnusová. O ceste, ktorú musela prejsť, o Bohu, bez ktorého nedokázala svoju bolesť niesť a o zmierení s ním i s Cirkvou píše v knihe „Boh nepotrebuje teba.“ Pozornosť čitateľov mesačníka je však zameraná i na problematiku ľudí, ktorí žijú v neúnosných životných podmienkach, na kresťanov, ktorí čelia prenasledova-

niu a túžia po lepšom a spravodlivejšom živote. Takáto túžba môže viesť k tomu, že sa postavíme proti utrpeniu a núdzi a bojujeme za lepšie podmienky pre druhých. Jeden z príspevkov tiež prináša zaujímavý pohľad na to, akú formu pôstu si zvoliť, a to pôstu ako prostriedku, ktorý nám pomôže nanovo sa otvoriť Bohu a bližnému. Psychiater, univerzitný profesor Dr. Reinhard Haller hovorí v ďalšom príspevku o tom, že izolácia, chlad a dištancovanie sa od druhých sú dôsledkom ľudského sebeckva. Takýto stav sa nemusí týkať len človeka ako jednotlivca, ale tiež správania skupiny, či celej spoločnosti, Cirkev nevynímajúc. **-Ph-**

Ak máte záujem o celé znenie textov obráťte sa na Mgr. Ľubicu Hricovú, adresa: hricova@kbs.sk

Informačný list zhotovili: ThLic. Anton Ziolkovský, PhD., preklady: Mgr. Ing. Mária Spišiaková, PhD., Mgr. Ľubica Hricová, Mgr. Stanislav Gábor, grafika: Jolana Šinajová